

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 18

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜ. ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΠΡΟΓ/ΤΟΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ
ΣΧΕΣΕΩΝ (Δ11)
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ
ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΕΩΝ (Δ11γ)

Αθήνα, 24 Σεπτεμβρίου 2014
Αρ. Πρωτ. Δ11γ/ο/6/7

Ταχ.Δ/νση : Ιπποκράτους 196-198
Ταχ. Κώδ. : 11471 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο : 210 3820695
TELEFAX : 210 3820364
E-mail : d11.c@ggde.gr

ΠΡΟΣ: Τους αποδέκτες του
πίνακα διανομής

ΘΕΜΑ: Προσδιορισμός της δαπάνης του μεταφορικού έργου με βάση τα Ενιαία Τιμολόγια της ΓΓΔΕ

Με την απόφαση με Αριθμ. Πρωτ. Δ11γ/ο/9/7/7-2-2013 του Αναπληρωτή Υπουργού ΑΝ.ΑΝ.Υ.ΜΕ.ΔΙ. εγκρίθηκε η αναπροσαρμογή και συμπλήρωση των Ενιαίων Τιμολογίων Έργων Οδοποιίας, Υδραυλικών, Λιμενικών, Οικοδομικών και Πρασίνου (έκδοση 3.0), καθώς και Ηλεκτρομηχανολογικών Εργασιών Οδοποιίας, Υδραυλικών και Λιμενικών Εργων (έκδοση 1.0) .

Τα ανωτέρω ενιαία τιμολόγια εργασιών εφαρμόζονται υποχρεωτικά κατά τη σύνταξη των προϋπολογισμών δημοπράτησης Δημοσίων Εργων .

A. Οδηγίες Εγκυκλίου Ε7/2013 για τον προσδιορισμό της δαπάνης των μεταφορών

Με την Εγκύκλιο 7, αρ. πρωτ. Δ11γ/ο/5/8/12-02-2013 δόθηκαν οδηγίες επί θεμάτων εφαρμογής των Ενιαίων Τιμολογίων (NET), μεταξύ των οποίων και για την προκοστολόγηση του μεταφορικού έργου, όταν αυτό προβλέπεται στα άρθρα των εργασιών.

Οι οδηγίες αυτές είχαν ως εξής:

Όταν ο προϋπολογισμός του έργου περιλαμβάνει άρθρα που επισημαίνονται με αστερίσκο [*] απαιτείται υπολογισμός της δαπάνης του μεταφορικού έργου κατ' άρθρο.

Στους Γενικούς Όρους των NET περιλαμβάνονται πίνακες τιμών του μεταφορικού έργου ανά κυβοχιλιόμετρο (m³.km), αναλόγως των συνθηκών διακίνησης των προϊόντων και υλικών. Οι τιμές αυτές περιλαμβάνουν ανηγμένη την επιστροφή του κενού αυτοκινήτου στο εργοτάξιο και αναφέρονται σε συμπυκνωμένα υλικά και προϊόντα στις εκάστοτε θέσεις κατασκευής (π.χ. εκσκαφές σε όγκο ορύγματος, συμπυκνωμένες στρώσεις υλικών κ.ο.κ.).

Ως εκ τούτου σε καμιά περίπτωση δεν εφαρμόζεται συντελεστής επιπλήσματος.

Η απόσταση μεταφοράς προσδιορίζεται με βάση τις συνθήκες εκτέλεσης των εργασιών, το υφιστάμενο οδικό δίκτυο, τις απαιτήσεις που τίθενται από τους περιβαλλοντικούς όρους του έργου (η έκδοση των οποίων αποτελεί προϋπόθεση για τη δημοπράτηση των περισσοτέρων έργων), καθώς και λοιπές κείμενες διατάξεις.

Σε κάθε περίπτωση προσδιορίζεται η μέση απόσταση μεταφοράς (π.χ. από το κέντρο βάρους των χωματισμών του έργου μέχρι τον αποθεσιοθάλαμο ή τον δανειοθάλαμο ή τη μέση απόσταση προς αυτούς εάν προβλέπονται περισσότεροι - από το κέντρο βάρους του έργου μέχρι το συγκρότημα παραγωγής ασφαλτοσκυροδέματος που λειτουργεί στην περιοχή του έργου κ.ο.κ.).

Δοθέντος ότι το μεταφορικό έργο συνιστά σημαντικό μέρος της δαπάνης αρκετών έργων (π.χ. έργων οδοποιίας, υδραυλικών έργων εντός πόλεως κλπ), η μέση απόσταση μεταφοράς οφείλει να τεκμηριώνεται επαρκώς στις προμετρήσεις των έργων. Δεν είναι λογικό οι χωματισμοί να υπολογίζονται με τη σύνταξη εκτενών αναλυτικών πινάκων και οι μεταφορές, που ενίοτε είναι υψηλότερης δαπάνης, να μην αντιμετωπίζονται κατ' ανάλογο τρόπο. Ούτε είναι λογικό να επιβαρύνονται υπερβολικά οι τιμές βάσης των εργασιών με ανύπαρκτο μεταφορικό έργο.

Ιδιαίτερος υπολογισμός της μεταφορικής δαπάνης προβλέπεται και σε εργασίες που τιμολογούνται σε τετραγωνικά ή σε τρέχοντα μέτρα. Στις περιπτώσεις αυτές οι τιμές μονάδας των μεταφορών πολλαπλασιάζονται επί το πάχος της στρώσης σε μέτρα (πάχος στρώσης οδοστρωσίας 0,10 m), ή εφαρμόζονται οι συμβατικοί συντελεστές αναγωγής που καθορίζονται στα περιγραφικά NET (λ.χ. αποξήλωση πλακοστρώσεων).

B. Πρόσθετες οδηγίες και διευκρινήσεις

Στα NET αναφέρεται ρητά ότι η μεταφορική δαπάνη υπολογίζεται κατά περίπτωση βάσει των τοπικών συνθηκών του έργου (μέση απόσταση μεταφοράς, χαρακτηριστικά οδικού δικτύου κλπ) και προστίθεται στην "τιμή βάσεως" των άρθρων που επισημαίνονται με αστερίσκο, τα οποία στο περιγραφικό τους μέρος αναφέρουν **"με την μεταφορά σε οποιαδήποτε απόσταση"**.

Η πρόβλεψη αυτή των NET είχε στόχο την απλούστευση των προμετρήσεων και επιμετρήσεων των εργασιών, την ανεξαρτητοποίηση της συμβατικής μεταφορικής δαπάνης από το πρόγραμμα εργασιών του Αναδόχου και την αποφυγή σύνταξης ΑΠΕ.

Υπό την έννοια αυτή κατά το στάδιο της προκοστολόγησης (δηλαδή κατά το στάδιο σύνταξης των Τευχών Δημοπράτησης του έργου) απαιτείται ο προσδιορισμός της μέσης απόστασης μεταφοράς από το κέντρο βάρους των εργασιών στο έργο προς τους αποθεσιοθαλάμους ή από τους δανειοθαλάμους, λατομεία και συγκροτήματα παραγωγής.

Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, οι θέσεις των δανειοθαλάμων, αποθεσιοθαλάμων, νομίμως λειτουργούντων λατομείων και συγκροτημάτων παραγωγής προσδιορίζονται στο πλαίσιο εκπόνησης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, προκειμένου να αξιολογηθούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την λειτουργία των χώρων αυτών και να διερευνηθούν τα ληπτέα μέτρα αποκατάστασης. Οι ποσότητες των προς λήψη ή απόθεση προϊόντων εκσκαφών προκύπτουν από το ισοζύγιο χωματισμών του έργου, λαμβανομένων υπόψη των γεωτεχνικών χαρακτηριστικών, από τα οποία προκύπτει η καταλληλότητά τους προς χρήση (λ.χ. για την κατασκευή επιχωμάτων κλπ).

Κατά συνέπεια οι ποσότητες του απαιτούμενου μεταφορικού έργου (κυβοχιλιόμετρα μεταφορών) μπορούν (και πρέπει) να υπολογίζονται από την Αναθέτουσα Αρχή με επαρκή ακρίβεια κατά την σύνταξη των Συμβατικών Τευχών. Βέβαια, κατά το στάδιο αυτό δεν είναι δυνατόν να γίνει απολύτως ακριβής εκτίμηση του συνολικού μεταφορικού έργου (σύνολο απαιτούμενων κυβοχιλιομέτρων) και του αντιστοίχου κόστους, δοθέντος ότι εξαρτώνται, αντίστοιχα, από το χρονοδιάγραμμα του έργου (σειρά εκτέλεσης εργασιών), και τον εξοπλισμό φόρτωσης και μεταφοράς που θα χρησιμοποιήσει ο Ανάδοχος.

Ωστόσο οι αβεβαιότητες αυτές στον προσδιορισμό της δαπάνης των μεταφορών είναι περιορισμένες (είναι το πολύ της τάξης του 15-20%), δοθέντος ότι πάντοτε είναι διαθέσιμα αναλυτικά στοιχεία χωματισμών, γεωλογικά και γεωτεχνικά στοιχεία, τα πορίσματα και προτάσεις της ΜΠΕ (Μελέτη Περιβαλλοντικών

ΑΔΑ

Επιπτώσεων) και οι Περιβαλλοντικοί Όροι του Έργου. Κατά συνέπεια η δαπάνη των μεταφορών μπορεί να προσδιορισθεί με αποδεκτή ακρίβεια στα Τεύχη Δημοπράτησης ενός έργου, οι δε διαγωνιζόμενοι για την ανάληψη του έργου μπορούν να την σταθμίσουν ακριβέστερα κατά την σύνταξη της οικονομικής προσφοράς τους.

Είναι επίσης γνωστή η κατάσταση του υπάρχοντος οδικού δικτύου στην περιοχή του έργου, η ανάγκη ή μη για την διάνοιξη εργοταξιακών οδών και οι τιμές μονάδος ανά κυβοχιλιόμετρο που παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα που περιλαμβάνεται στο εδάφιο των Γενικών Όρων των ΝΕΤ

Οι τιμές μονάδος του παρόντος Τιμολογίου που φέρουν την σήμανση [*] παραπλεύρως της αναγραφόμενης τιμής σε ΕΥΡΩ δεν συμπεριλαμβάνουν την δαπάνη της καθαρής μεταφοράς των, κατά περίπτωση, υλικών ή προϊόντων.

Η Δημοπρατούσα Αρχή θα προσθέτει στις τιμές αυτές την δαπάνη του μεταφορικού έργου, με βάση τα στοιχεία της μελέτης και τις συνθήκες εκτέλεσης του έργου.

Για τον προσδιορισμό της ως άνω δαπάνης του μεταφορικού έργου καθορίζονται οι ακόλουθες τιμές μονάδας σε €/m³.km

Σε αστικές περιοχές	
- απόσταση < 5 km	0,28
- απόσταση ≥ 5 km	0,21
Εκτός πόλεως	
· οδοί καλής βατότητας	
- απόσταση < 5 km	0,20
- απόσταση ≥ 5 km	0,19
· οδοί κακής βατότητας	
- απόσταση < 5 km	0,25
- απόσταση ≥ 5 km	0,21
· εργοταξιακές οδοί	
- απόσταση < 3 km	0,22
- απόσταση ≥ 3 km	0,20
Πρόσθετη τιμή για παρατεταμένη αναμονή φορτοεκφόρτωσης (ασφαλτικά, εκσκαφές θεμελίων και χανδάκων, μικρής κλίμακας εκσκαφές)	0,03

Οι τιμές αυτές έχουν εφαρμογή στον προσδιορισμό της τιμής του αστερίσκου [*] των άρθρων του παρόντος τιμολογίου των οποίων οι εργασίες επιμετρώνται σε κυβικά μέτρα (m³), κατά τον τρόπο που καθορίζεται σε έκαστο άρθρο.

Σε καμία περίπτωση δεν εφαρμόζεται συντελεστής επιπλήσματος ή οποιαδήποτε άλλη προσαύξηση και ο υπολογισμός γίνεται με βάση τα επιμετρούμενα m³ κάθε εργασίας, όπως καθορίζεται στο αντίστοιχο άρθρο.

Η δαπάνη του μεταφορικού έργου, όπως προσδιορίζεται στο παρόν τιμολόγιο, προστίθεται στην τιμή βάσεως των άρθρων που επισημαίνονται με [*], και αναθεωρείται με βάση τον εκάστοτε καθοριζόμενο κωδικό αναθεώρησης (δεν προβλέπεται άλλη, ιδιαίτερη αναθεώρηση του μεταφορικού έργου).

Επισημαίνεται και η περίπτωση αξιοποίησης των βραχυδών προϊόντων εκσκαφών του έργου για την επί

ΑΔΑ

τόπου παραγωγή θραυστών αδρανών σκυροδέματος, οδοστρωσίας, λιθορριπών, μεταβατικών επιχωμάτων κλπ.

Τόσο για λόγους περιβαλλοντικούς, όσο και για οικονομικούς, επιβάλλεται κατ' αρχήν η αξιοποίηση των βραχωδών προϊόντων εκσκαφών, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τις απαιτήσεις των σχετικών προτύπων ως προς τα φυσικά, χημικά και μηχανικά χαρακτηριστικά τους. Με βάση τα πορίσματα των Γεωλογικών, Γεωτεχνικών και Περιβαλλοντικών Μελετών, οι οποίες, ούτως ή άλλως, είναι απαραίτητες για την ωρίμανση των έργων προς δημοπράτηση, μπορούν να αποφαίνονται οι Δημοπρατούσες Αρχές για την καταλληλότητα ή μη των προϊόντων αυτών για την παραγωγή των απαιτούμενων για το έργο αδρανών υλικών.

Είναι βεβαίως γνωστόν ότι στις τιμές μονάδος των Ενιαίων Τιμολογίων της ΓΓΔΕ για τις εργασίες σκυροδεμάτων, οδοστρωσίας, ασφαλικών, μεταβατικών επιχωμάτων, φίλτρων στραγγιστηρίων κλπ περιλαμβάνεται η δαπάνη παραγωγής των αδρανών υλικών, άρα και η δαπάνη των εκβραχισμών στην λατομική θέση.

Κατά συνέπεια, όταν αξιοποιούνται τα βραχώδη προϊόντα εκσκαφών του έργου, η δαπάνη εξόρυξης δεν πρέπει να τιμολογείται δύο φορές (μια φορά στις εκσκαφές και εκ νέου στην παραγωγή των αδρανών που είναι ενσωματωμένα στα οικεία άρθρα του τιμολογίου). Επιπρόσθετα, τα προϊόντα αυτά δεν μεταφέρονται στους προβλεπόμενους από την ΜΠΕ αποθεσιοθαλάμους, αλλά στις εργοταξιακές εγκαταστάσεις του Αναδόχου (σπαστηροτριβείο).

Τα θέματα αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την σύνταξη των Τευχών Δημοπράτησης των νέων έργων

Δοθέντος, αφ' ενός μεν ότι η μεταφορική δαπάνη ενίοτε αποτελεί σημαντικό ποσοστό της συνολικής δαπάνης ενός έργου (ιδίως στα έργα οδοποιίας) και αφ' ετέρου ότι η πληρότητα και η ορθότητα των συμβατικών τευχών αποτελεί ουσιώδη παράμετρο επιτυχούς υλοποίησης ενός έργου (οι αμοιβές σύνταξής τους δεν είναι ευκαταφρόνητες), είναι αναμενόμενη, αλλά και απαιτείται, η επαρκής ακρίβεια στον προσδιορισμό της μεταφορικής δαπάνης.

Με βάση τα όσα προαναφέρθηκαν ο όρος "**οποιαδήποτε απόσταση**" που αναγράφεται στο περιγραφικό μέρος των ΝΕΤ του έργου έχει την έννοια ότι πηγές λήψης και απόθεσης των υλικών, το οδικό δίκτυο της περιοχής και το κέντρο βάρους (λήψης ή ενσωμάτωσης) των υλικών παραμένουν όπως είχαν ληφθεί υπόψη στην μελέτη και κατά την σύνταξη των τευχών δημοπράτησης από την Αναθέτουσα Αρχή. Κατ' ουσίαν δηλαδή σημαίνει "**σε οποιαδήποτε απόσταση σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης**".

Εάν μετά την δημοπράτηση του έργου διαφοροποιηθούν οι αποστάσεις μεταφορών ή οι συνθήκες διακίνησης που είχαν ληφθεί υπόψη κατά την σύνταξη των Τευχών Δημοπράτησης, για λόγους μη οφειλόμενους στον Ανάδοχο (απαίτηση χρήσης νέων δανειοθαλάμων, αποθεσιοθαλάμων, λατομείων, συγκροτημάτων κλπ, λόγω αλλαγής περιβαλλοντικών όρων, απαιτήσεων, αδειοδοτήσεων, διακοπής λειτουργίας κλπ), τεκμηριώνεται η έγκριση πρόσθετης αποζημίωσης για την αντιμετώπιση "**απροβλέπτων και επιγενομένων συνθηκών**", με την σύνταξη ΑΠΕ κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

Η παράθεση του πίνακα τιμών μονάδας ανά κυβοχιλιόμετρο μεταφορών υπό διάφορες συνθήκες στο εδάφιο των Γενικών Όρων των ΝΕΤ αποσκοπεί στην εξασφάλιση της "ιχνηλασιμότητας" του τρόπου εκτίμησης του μεταφορικού έργου, δοθέντος ότι με την χρήση αυτού προκύπτει το μέγεθος της "οποιασδήποτε απόστασης" που έχει ληφθεί υπόψη κατά την σύνταξη των Τευχών Δημοπράτησης.

Και στην περίπτωση όμως αυτή για τον καθορισμό της πρόσθετης αποζημίωσης, θα πρέπει να ακολουθηθεί η μέθοδος της εκτίμησης/προσδιορισμού νέας μέσης απόστασης μεταφοράς και δεν θα πρέπει να γίνεται αναλυτική επιμέτρηση του μεταφορικού έργου (διαδικασία πολύπλοκη και χρονοβόρος, τόσο για την σύνταξη, όσο και για τον έλεγχο των επιμετρήσεων).

ΑΔΑ

Της εγκυκλίου αυτής να λάβουν γνώση όλοι οι αρμόδιοι υπάλληλοι για την εφαρμογή της.

Η εγκύκλιος αυτή να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα www.ggde.gr της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα της ΓΓΔΕ
3. Γραφεία κ.κ. Γεν. Δ/ντών της Γ.Γ.Δ.Ε.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ**ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ**

1. Δ/ση Πληροφορικής
(για ενημέρωση της ιστοσελίδας)
2. Δ16δ

Ε.Δ.:

1. Χ.Α.
2. κ. Β. Αγγελάκης
3. Δ11